

RAN-2508000605010001

T.Y.B.Com. (NCF-NEP) (Sem.-V) Examination March - 2026

Major - Business Administration -V (New)

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Student's Signature

- પ્ર.1. ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ પાંચ) (10)**
1. આધુનિક અભિગમ મુજબ નાણાકાર્યનો અર્થ આપો.
 2. સર્વગ્રાહી નાણાકીય આયોજન એટલે શું?
 3. વેદાન્તિક સંચાલકીય પદ્ધતિનાં લાભો જણાવો.
 4. મલ્ટીમીડિયા ફાઇલ - સમજાવો.
 5. કાર્યશીલ મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો માત્ર જણાવો.
 6. સામાજિક જવાબદારીઓનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
 7. ક્લાઉડ સ્ટોરેજનાં ફાયદા જણાવો.
- પ્ર.2. વેદિક સંચાલનનો અર્થ આપી ભારતમાં અને વિદેશમાં વેદાન્તિક સંચાલકીય પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ સમજાવો. (14)**
- અથવા**
- પ્ર.2. (અ) કાર્યાલય સંચાલનનો અર્થ જણાવી તેનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો. (07)**
- પ્ર.2. (બ) સામાજિક જવાબદારી વિરુદ્ધની દલીલો સમજાવો. (07)**
- પ્ર.3. મૂડીમાળખાનો અર્થ જણાવી મૂડીમાળખાને અસર કરતાં પરીબળો ચર્ચા કરો. (14)**
- અથવા**
- પ્ર.3. (અ) નાણાકીય આયોજનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. (07)**
- પ્ર.3. (બ) અતિમૂડીકરણ અને અલ્પમૂડીકરણ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (07)**
- પ્ર.4. (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) (06)**
1. કાર્યશીલ મૂડીનાં પ્રકારો.
 2. ભારતમાં ટાટાગ્રૂપ દ્વારા થયેલ સામાજિક જવાબદારી.

પ્ર.4. (બ) કેસ સ્ટડી:-

(06)

શ્રી અમિત પટેલ એક ઈ-માર્કેટિંગ કંપનીના મેનેજર છે. તેમના કાર્યાલયમાં 35 કર્મચારીઓ કામ કરે છે. વર્ષ 2020 થી, તેઓ વેબિનર્સ દ્વારા માર્કેટિંગ વિશે વિચારી રહ્યા છે. આ માટે તેઓ ઈ-ફાઇલિંગની નવીનતમ પદ્ધતિનો વિચારી રહ્યા છે. એક કર્મચારી વિજય પટેલે મલ્ટીમિડિયા ફાઇલિંગ પદ્ધતિનું સૂચન કર્યું છે. બીજા કર્મચારી વિનય પટેલે પ્રોગ્રામર ફાઇલનું સૂચન કર્યું છે. ત્રીજા કર્મચારી વિનોદ પટેલે સિસ્ટમ ફાઇલનું સૂચન કર્યું છે.

ઉપરોક્ત ત્રણ સૂચનોમાંથી તમે કઈ ઈ-ફાઇલિંગ વ્યવસ્થાને પસંદ કરશો? શા માટે?

ENGLISH VERSION

Q.1. Answer in brief. (Any five)

(10)

1. Give the meaning of finance function towards modern approach.
2. What is meant by overall financial planning?
3. State the merits of method of vedantic management.
4. Explain multimedia file.
5. State only procurements of working capital.
6. Do the specify meaning of social- responsibility.
7. State the merits of cloud storage.

Q.2. Give the meaning of vedantic management and explain use of vedantic management methods in India and Abroad.

(14)

OR

Q.2. (A) State the meaning of office management and do specify its importance.

(07)

Q.2. (B) State the arguments against of social responsibility.

(07)

Q.3. State the meaning of capital structure and do discuss about effectiveness factors of capital structure.

(14)

OR

Q.3. (A) Describe the process of financial planning.

(07)

Q.3. (B) Do the specify difference between over capitalization and under capitalization.

(07)

Q.4. (A) Write Short note (Any one)

(06)

1. Type of working capital.
2. Social responsibility by TATA Group In India

Q.4. (B) Case study

(06)

Shri Amit Patel is the manager of an e-marketing company. A total 35 employees work in his office. Since the year 2020, he has been thinking about marketing through vabinars. For this he is thinking about the latest method of e-filing. One employee Vijay Patel Suggested the multimedia filing method. Second employee Vinay Patel Suggested the programmer file. Third employee Vinod Patel Suggested system file. which of the above three suggestion would you prefer for e-filing? Why?

RAN-2508000605020001

T.Y.B.Com. (NEP) (Sem.- V) Examination March - 2026

Major - Advanced Accounting and Auditing (Paper - V) New

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Student's Signature

- પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (ગમે તે પાંચ) 10
1. પ્રાચીન ભારતમાં સીલ અને સિક્કાનો ઉપયોગ શા માટે થતો હતો?
 2. પ્રાચીન ગ્રંથોમાં ઓડીટીંગના સંદર્ભોના નામ જણાવો.
 3. ઊંડાણપૂર્વકનું ઓડીટ એટલે શું?
 4. અણધારી તપાસના ફાયદાઓ જણાવો.
 5. આંતરિક અંકુશના પ્રકારો જણાવો.
 6. સંભવિત જવાબદારીના ચાર ઉદાહરણ આપો.
 7. ટીમિંગ અને લેડિંગનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- પ્ર.2. પ્રાચીન ઓડીટીંગની પદ્ધતિઓ અને મહત્વની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા
- પ્ર.2. અ. “નામાપદ્ધતિ એક જરૂરિયાત છે, જ્યારે ઓડિટીંગ એક વૈભવ છે” સમજાવો. 07
બ. ઓડીટ કાર્યક્રમ એટલે શું? તેના ફાયદા અને મર્યાદાની ચર્ચા કરો. 07
- પ્ર.3. રોકડમેળનું વાઉચિંગ કરવાના મુખ્ય હેતુઓ લખી રોકડમેળમાં આંતરિક અંકુશની પદ્ધતિ કઈ રીતે ઉપયોગી છે તે સમજાવી નીચેનાનું વાઉચિંગ કેવી રીતે કરશો. 14
1. મળેલું ભાડું
 2. ઈન્કમેટેક્સ રીફંડ
- અથવા
- પ્ર.3. અ. આદર્શ આંતરિક અંકુશની પદ્ધતિનાં લક્ષણો જણાવો. 07
બ. કાયદાની દ્રષ્ટિએ ઓડીટના પ્રકારો સમજાવો. 07
- પ્ર.4. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) 12
1. ચકાસણી કરો-ઢોર ઢાંખર
 2. ઓડીટીંગનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ
 3. ઓડીટરના કામકાજના કાગળો
 4. આંતરિક ઓડીટ અને કાનૂની ઓડીટ
 5. કાચા સરવૈયાને અસર નહીં કરતી ભૂલો.

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer the following questions, (any five) (10)**
1. Why were seals and coins used in Ancient India?
 2. Name the references to auditing in ancient texts.
 3. What is an auditing in-depth?
 4. State the benefits of Surprise Checking.
 5. State the types of internal check.
 6. Give four examples of Contingent liability.
 7. Explain the meaning of teeming and lading.
- Q.2. Discuss the methods and importance of ancient auditing. (14)**
- OR**
- Q.2. (A) Interpret the statement "Auditing is a necessity, while auditing is a luxury." (07)**
(B) What is an audit programme? Discuss its advantages and limitations. (07)
- Q.3. Write the main purpose of vouching cash receipts and explain how the internal control system is useful in cash receipts. (14)**
How would you vouching the following?
- 1) Rent Received
 - 2) Income tax refunded
- OR**
- Q.3. (A) State the characteristics of an ideal internal control system. (07)**
(B) Explain the types of Audit from the point of view of law. (07)
- Q.4. Write short notes. (Any Three) (12)**
1. Verify —live stock.
 2. Origin and Development of Auditing.
 3. Auditor's Working Papers.
 4. Internal Audit and Statutory Audit.
 5. Errors not affecting the trial balance.

RAN-2508000605020010

T.Y.B.Com (Sem.- V) Examination March - 2026

Advance Accounting and Auditing (Paper - VI)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

<p>સૂચના : / Instructions</p> <p>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book</p> <p>(2) આ પ્રશ્નપત્રમાં જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે. As per the instruction number 1 of page number 1</p> <p>(3) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો. Show necessary calculation as part of your answer.</p>	<p>Seat No.:</p> <table border="1"> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table> <p>Student's Signature</p>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		

- પ્ર.1. નીચેના પૈકી કોઈ પણ પાંચના જવાબ આપો. (10)
- ચાલુ ગણોત્તર 2.5:1, પ્રવાહી ગુણોત્તર 1.8:1, કાર્યશીલ મૂડી રૂ. 7,20,000, ચાલુ જવાબદારીમાં બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ નથી. ચાલુ મિલકત અને પ્રવાહી મિલકત શોધો.
 - ગંગા લિ.નો જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ (તા. 1-04-2024) શૂન્ય અને (તા. 31-03-25) રૂ. 3,60,000 પાકા સરવૈયામાં દર્શાવે છે. વર્ષ દરમ્યાન જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો, જે ચાલુ વર્ષથી એક સરખા ચાર હપ્તામાં માંડી વાળવાના છે. ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક અને સુધારેલ નફા નુકસાન પત્રકમાં અસર આપો.
 - યમુના લિ.ની. નીચેની માહિતી પરથી ભંડોળ પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ જણાવો.
રોકાણો (તા. 31-03-2024) રૂ. 5,00,000 અને (તા. 31-03-25) રૂ. 2,50,000
વર્ષ 2024-25 દરમ્યાન કંપનીએ 60% રોકાણો તેની પડતર કિંમત પર 20% નફાએ વેચ્યા હતા.
 - અલકનંદા લિ.ની. પાકા સરવૈયાની બાકીઓ નીચે મુજબ છે.
સ્ટોક (તા. 31-03-2024) રૂ. 3,00,000 અને (તા. 31-03-25) રૂ. 4,30,000
ગયા વર્ષમાં સ્ટોકની કિંમત મૂળ કિંમત કરતા 20% ઓછી આંકવામાં આવી હતી, જે હવે મૂળ કિંમતે દર્શાવવાનું નક્કી કર્યું છે. તો. 31-03-25 નો સ્ટોક મૂળ કિંમતે દર્શાવેલ છે.
રોકડ પ્રવાહ પત્રકમાં અસર આપો.
 - નીચેના વ્યવહારોને રોકડ પ્રવાહ પત્રકમાં ક્યા શિર્ષક હેઠળ દર્શાવશો તે જણાવો.
(1) મિલકત વેચાણ ખોટ
(2) યંત્રની ખરીદી
(3) ડિવિડંડની ચુકવણી
(4) કરવેરાની ચુકવણી
 - મૂડી માળખાના ગુણોત્તરોના નામ જણાવો.
 - નાણાંકીય પત્રકોના વિશ્લેષણની ચાર પદ્ધતિઓ જણાવો.

ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ	2023-24	2024-25
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો		
(અ) શેર મૂડી: ઈક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. 10 નો એક એવા	7,20,000	12,00,000
10% ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100 નો એક એવા રૂ. 75 ભરપાઈ	2,70,000	---
(બ) અનામત વધારો		
જામીનગીરી પ્રીમીયમ	60,000	24,000
સામાન્ય અનામત	3,00,000	2,70,000
નફા-નુકશાન ખાતું	1,20,000	2,20,000
(2) બિન ચાલુ દેવાં		
(અ) લાંબાગાળાના ઉછીના નાણા: 10% ના ડિબેન્યર્સ	---	3,00,000
(3) ચાલુ દેવાં		
(અ) વેપારી દેવાં: લેણદારો	1,80,000	75,000
દેવીહુંડીઓ	1,00,000	30,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં: ખર્ચ ચૂકવવાનો બાકી	50,000	41,000
(ક) ટૂંકા ગાળાની જોગવાઈઓ		
કરવેરાની જોગવાઈ	75,000	90,000
સૂચિત ડીવીડન્ડ	75,000	1,50,000
	<u>19,50,000</u>	<u>24,00,000</u>
મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(i) દ્રશ્ય મિલકતો : યંત્રો	3,60,000	5,50,000
જમીન-મકાન	4,50,000	6,00,000
વાહનો	3,00,000	2,70,000
(ii) અદ્રશ્ય મિલકતો : પાઘડી	1,10,000	95,000
પેટન્ટ્સ	50,000	40,000
(iii) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	20,000	15,000
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો : સરકારી બોન્ડ	1,80,000	2,70,000
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી: સ્ટોક	1,20,000	2,10,000
(બ) વેપારી લેણાં: દેવાદારો	2,40,000	1,50,000
લેણીહુંડી	60,000	90,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન: રોકડ સિલક	40,000	70,000
(ડ) અન્ય ચાલુ મિલકતો: અગાઉથી ચૂકવેલ પ્રિમીયમ	20,000	40,000
	<u>19,50,000</u>	<u>24,00,000</u>

વધારાની માહિતી:

1. કંપનીધારાની જોગવાઈનું પાલન કરીને વર્ષની શરૂઆતમાં રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર 10% પ્રીમિયમ પરત કર્યા હતા. પ્રેફરન્સ શેર પરત કરવા માટે સામાન્ય અનામતમાંથી રૂ. 3,60,000 મૂડી પરત અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવ્યા છે.
 2. કંપનીએ મૂડી પરત અનામતમાંથી વર્તમાન શેર ધારકોને 2:1 ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર આપ્યા છે.
 3. વર્ષ દરમ્યાન 4% ના વટાવે ડિબેન્યર્સ બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.
 4. ગયા વર્ષના કરવેરાની જવાબદારી રૂ. 90,000 નક્કી થઈ, જે ચૂકવી દીધી.
 5. માંડી વાળેલ ઘસારો: યંત્રો રૂ. 75,000, જમીન મકાન રૂ. 80,000
 6. રૂ. 50,000 ની પડતર કિંમતના સરકારી બોન્ડ 20% નક્કી વેચ્યા હતા.
- ઉપરોક્ત માહિતી પરથી (1) કાર્યશીલ મૂડીનું પત્રક (2) સુધારેલ નફા નુકસાન ખાતું અને (3) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- પ્ર.2. ગંગોત્રી લિ. ના. તા. 31-03-2024 અને તા. 31-03-2025 ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

(14)

ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ	2023-24	2024-25
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો		
(અ) શેર મૂડી: ઈક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. 10 નો એક એવા	3,20,000	7,18,000
10% ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર, દરેક રૂ. 100 નો, રૂ. 80 ભરપાઈ	2,40,000	24,000
(બ) અનામત વધારો		
જમીનગીરી પ્રીમિયમ	---	5,000
સામાન્ય અનામત	2,00,000	96,000
નફા-નુકસાન ખાતું	1,50,000	1,30,000
મૂડી અનામત	---	35,000
(2) બિન ચાલુ દેવાં:		
(અ) લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં : 7% ના ડિબેન્યર્સ	1,00,000	2,60,000
(બ) લાંબા ગાળાની જોગવાઈઓ : યંત્ર ઘસારા ફંડ	1,50,000	1,80,000
(3) ચાલુ દેવાં		
(અ) વેપારી દેવાં: લેણદારો	64,000	48,000
દેવીહુંડી	32,000	40,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં: ચૂકવવાનો બાંકી ખર્ચ	25,000	29,000
(ક) ટૂંકા ગાળાની જોગવાઈ		
કરવેરાની જોગવાઈ	50,000	64,000
સૂચિત ડિવિડંડ	32,000	40,000
	<u>13,63,000</u>	<u>16,69,000</u>
મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(1) દ્રશ્ય મિલકતો		
યંત્રો	3,00,000	4,48,000

ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ	2023-24	2024-25
જમીન	3,50,000	3,00,000
વાહનો	1,50,000	2,11,000
(2) અદ્રશ્ય મિલકતો : પાઘડી	50,000	42,000
(3) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	24,000	20,000
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો: 10% ની સરકારી જમીનગીરી	96,000	1,20,000
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી: સ્ટોક	1,08,000	1,60,000
(બ) વેપારી લેણાં: દેવાદારો	2,21,000	2,60,000
લેણીહુંડી	24,000	20,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન: રોકડ સિલક	30,000	80,000
(ડ) અન્ય ચાલુ મિલકતો: અગાઉથી ચૂકવેલ પગાર	10,000	8,000
	13,63,000	16,69,000

વધારાની માહિતી:

- તા. 31-03-2024 ના રોજ સ્ટોક મૂળ કિંમત કરતાં 10% ઓછી કિંમતે દર્શાવેલ હતો, જે હવે મૂળ કિંમતે દર્શાવવાનો છે. તા. 31-03-2025 ના રોજ સ્ટોક મૂળ કિંમતે દર્શાવેલ છે.
- વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 1,00,000 ની પડતર કિંમતનું એક યંત્ર, જેનો એકત્રિત ઘસારો રૂ. 60,000 હતો તે રૂ. 10,000 ખોટ થી વેચ્યું હતું.
- જમીનનો એક ટુકડો નક્કી થયો હતો જેનો નક્કી મૂડી અનામત ખાતે લઈ ગયેલ છે.
- વાહનો ઉપર 10% ઘસારો ગણાય છે
- 10% ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર 10% પ્રીમિયમ પરત કરવામાં આવ્યા હતા, પરતની જોગવાઈ સામાન્ય અનામતમાંથી કરવામાં આવી હતી
- ડિબેન્યર્સ રૂ. 10 નો એક એવા ઈક્વિટી શેરમાં 25% ના પ્રીમિયમ રૂપાંતર કરવામાં આવ્યું હતું.
- ગયા વર્ષના કરવેરાની જવાબદારી રૂ. 40,000 નક્કી થઈ, જે ચૂકવી દીધી.
ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તા. 31-03-2025 ના રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે હિસાબી ધોરણ-3 મુજબ રોકડ પ્રવાહ તૈયાર કરો.

પ્ર.3

કેદારનાથ લિ. નું તા. 31-03-2025 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(14)

ઈક્વિટી અને દેવાં	2024-25
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો	
(અ) શેર મૂડી: ઈક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. 10 નો એક એવા	12,00,000
10% ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100 નો એક એવા	6,00,000
(બ) અનામત વધારો: સામાન્ય અનામત	2,40,000
(2) બિન ચાલુ દેવાં	
(અ) લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં: 10% ના ડિબેન્યર્સ	2,00,000
12% ની ગીરો લોન	1,60,000
(બ) લાંબા ગાળાની જોગવાઈઓ: કામદાર બચત ખાતાં	2,00,000
સ્ટાફ પ્રોવિડંટ ફંડ	1,40,000
(3) ચાલુ દેવાં:	

P5436

ઈક્વિટી અને દેવાં	2024-25
(અ) વેપારી દેવાં: લેણદારો	3,00,000
દેવીલુંડી	2,00,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવાં: બેંક ઓવર ડ્રાફ્ટ	2,60,000
	<u>35,00,000</u>
મિલકતો	
(1) બિન ચાલુ મિલકતો:	
(અ) કાયમી મિલકતો	
(1) દ્રશ્ય મિલકતો: જમીન	12,00,000
યંત્રો	8,00,000
વાહનો	4,00,000
(2) અદ્રશ્ય મિલકતો: પાઘડી	3,00,000
(બ) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો: પ્રાથમિક ખર્ચા	40,000
(2) ચાલુ મિલકતો	
(અ) માલસામગ્રી: સ્ટોક	60,000
(બ) વેપારી લેણાં: દેવાદારો	4,00,000
લેણી લુંડી	1,00,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન: રોકડ અને બેંક સિલક	2,00,000
	<u>35,00,000</u>

અન્ય માહિતી:

ક્રમ	વિગત	રૂ.
1	કુલ વેચાણ (રોકડ વેચાણ ઉધાર વેચાણના 20% છે)	13,50,000
2	વેચેલ માલની પડતર	7,00,000
3	ચોખ્ખો નફો (35% કર બાદ)	3,25,000

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરો શોધો.

- (1) દેવાદાર ગુણોત્તર (360 દિવસ) (2) સંચાલન ગુણોત્તર (3) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
(4) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ પર વળતરનો દર (5) માલિકીનો ગુણોત્તર (6) દેવાં-ઈક્વિટી ગુણોત્તર
(7) મૂડી ગિયરિંગ ગુણોત્તર

અથવા

પ્ર.3

બદ્રીનાથ લિ. ની તા. 31-03-2025 ના રોજ પુરા થતા વર્ષની નીચેની માહિતી મળે છે.

(14)

	રૂ.		રૂ.
ઈક્વિટીશેર મૂડી	8,00,000	12% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	3,00,000
રાખી મુકેલ કમાણી	3,50,000	10% ના ડિબેન્ચર્સ	5,00,000
ચાલુ મિલકતો	7,80,000	કાયમી મિલકતો	10,00,000
પ્રાથમિક ખર્ચા	20,000	ચાલુ દેવાં	4,00,000
ચોખ્ખો નફો (35% કરબાદ)	3,25,000	છેવટનો સ્ટોક	2,60,000
શરૂનો સ્ટોક	2,08,750	રોકાણો	5,50,000

અન્ય માહિતી:

1	વ્યવસ્થિત ખરીદી વેચાણના 75% છે
2	લેણદારો ચાલ દેવાંના 60% છે.
3	સ્ટોક ગુણોત્તર 8 વખત છે

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરો શોધો.

- (1) યોજના નફાનો ગુણોત્તર (2) સંચાલન ગુણોત્તર (3) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
(4) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો પર વળતરનો દર (5) માલિકી ગુણોત્તર (6) લેણદાર ગુણોત્તર (360 દિવસ)

પ્ર.4 ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (12)

1. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનું કાર્યક્ષેત્ર
2. નાણાંકીય પત્રકોનું સ્વરૂપ
3. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ ની મર્યાદાઓ
4. તફાવત આપો: ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક અને રોકડ પ્રવાહ પત્રક

ENGLISH VERSION

Q.1 (Write any Five) (10)

1. Current ratio 2.5 : 1, liquidity ratio 1.8:1, working capital Rs. 7,20,000, bank overdraft is not included in current liabilities.
Find current assets and liquid assets.
2. The balance sheets of Ganga Ltd. shows balance of advertise campaign expenses on 01-04-2024 Rs. Nil and on 31-03-2025 Rs. 3,60,000. Advertise campaign expenses accrued during the year, this is written off in four equal installments from the current year. Give the effect in the fund flow statement and adjusted profit & loss account.
3. Find the source of fund and application of fund from the following information of Yamuna Ltd.
Investments (31-03-2024) Rs. 5,00,000 and (31-03-2025) Rs. 2,50,000. During the year 2024-25, the company sold 60% investments at 20% profit on cost price.
4. Balance abstract from the balance sheet of Alakananda Ltd. as follow.
Stock (31-03-2024) Rs. 3,00,000 and (31-03-2025)Rs. 4,30,000
Closing stock of previous years was shown at price which is 20% less than cost price, now it is shown at cost price. Closing stock of 31-03-2025 is shown at cost price.
What effect should be made in cash flow statement?
5. Under which head will you show the below transactions in cash flow statement.
(1) Loss on sale of asset
(2) Purchase of Machinery
(3) Payment of dividend
(4) Payment of tax
6. State the names of leverage ratio.
7. State the four methods of financial statement analysis.

Q.2

The balance sheet of Yamnotri Ltd. as on 31-03-2024 and 31-03-2025 are given below. (14)

Equity and Liability	2023-24	2024-25
(1) Owner's Funds		
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10	7,20,000	12,00,000
10% Redeemable preference share, each Rs.100, paid up Rs. 75	2,70,000	---
(B) Reserve and Surplus		
Security premium	60,000	24,000
General reserve	3,00,000	2,70,000
Profit and loss account	1,20,000	2,20,000
(2) Non-current liabilities		
Long term borrowings: 10% Debentures	---	3,00,000
(3) Current liabilities		
(A) Trade payable: Creditors	1,80,000	75,000
Bills payable	1,00,000	30,000
(B) Other current liabilities: Outstanding expenses	50,000	41,000
(C) Short term provisions:		
Provision for taxation	75,000	90,000
Proposed dividend	75,000	1,50,000
	<u>19,50,000</u>	<u>24,00,000</u>
Assets		
(1) Non-current assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets : Machinery	3,60,000	5,50,000
Land - Building	4,50,000	6,00,000
Vehicles	3,00,000	2,70,000
(2) Intangible assets : Goodwill	1,10,000	95,000
Patents	50,000	40,000
(3) Other non-current assets: Preliminary expenses	20,000	15,000
(B) Non- current investment: Government Bond	1,80,000	2,70,000
(2) Current assets		
(A) Materials: Stock	1,20,000	2,10,000
(B) Trade receivable: Debtors	2,40,000	1,50,000
Bills receivables	60,000	90,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash on hand	40,000	70,000
(D) Other current assets: Prepaid premium	20,000	40,000
	<u>19,50,000</u>	<u>24,00,000</u>

Additional information:

1. The company has redeemed preference shares at 10% premium at the beginning of the current year after complying with the required provision of law. Rs. 3,60,000 transferred to capital redemption reserve from general reserve to redeem preference share.
 2. The company issued bonus share to present share holder in the ratio of 2:1 from capital redemption reserve.
 3. Debentures issued at 4% discount during the year.
 4. Tax liability of Rs. 90,000 is fixed for the previous year, which was paid.
 5. Depreciation written off: Machinery Rs. 75,000, Land - Building Rs. 80,000
 6. Government Bond costing Rs. 50,000 was sold at 20% profit.
- Prepare: (1) Statement of working capital (2) Profit & loss adjustment account
(3) Fund flow statement.

OR

Q.2

The balance sheet of Gangotri Ltd as on 31-03-24 and 31-03-2025 are given below. (14)

Equity and Liability	2023-24	2024-25
(1) Owner's Funds		
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10	3,20,000	7,18,000
10% Redeemable preference share, each Rs.100, Rs. 80 paid up	2,40,000	24,000
(B) Reserve and Surplus		
Security premium	---	5,000
General reserve	2,00,000	96,000
Profit and loss account	1,50,000	1,30,000
Capital reserve	---	35,000
(2) Non-current liabilities		
Long term borrowings: 7% Debentures	1,00,000	2,60,000
Long term provisions: Depreciation fund for machinery	1,50,000	1,80,000
(3) Current liabilities		
(A) Trade payable: Creditors	64,000	48,000
Bills payable	32,000	40,000
(B) Other current liabilities: Outstanding expenses	25,000	29,000
(C) Short term provisions: Provision for taxation	50,000	64,000
Proposed dividend	32,000	40,000
	<u>13,63,000</u>	<u>16,69,000</u>
Assets		
(1) Non-current assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets		
Machinery	3,00,000	4,48,000
Land	3,50,000	3,00,000
Vehicles	1,50,000	2,11,000

Equity and Liability	2023-24	2024-25
(2) Intangible assets: Goodwill	50,000	42,000
(3) Other non- current assets: Preliminary expenses	24,000	20,000
(B) Non- current investment: 10% Government securities	96,000	1,20,000
(2) Current assets		
(A) Materials: Stock	1,08,000	1,60,000
(B) Trade receivable: Debtors	2,21,000	2,60,000
Bills receivables	24,000	20,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash on hand	30,000	80,000
(D) Other current assets: Prepaid Salaries	10,000	8,000
	<u>13,63,000</u>	<u>16,69,000</u>

Additional information:

- On 31-03-2024 stock is shown at 10 % below Cost Price, which is now to be shown at Cost Price. On 31-03-2025 stock is shown at Cost Price.
 - During the year a machinery cost price of which is Rs. 1,00,000 (on which accumulated depreciation was Rs. 60,000) was sold at a loss of Rs.10,000.
 - A part of Land is sold at a profit, Profit is transferred to Capital Reserve.
 - 10% depreciation is charged on Vehicles.
 - 10% redeemable Preference shares are redeemed at 10 % premium. Provision of redemption is made from General Reserve.
 - Debentures are converted into equity share of Rs. 10 each at a premium of 25%.
 - Tax liability of Rs. 40,000 is fixed for the previous year, which was paid.
- From the above information, prepare cash flow statement as per AS-3.
For the year ended on 31-3-2025

Q.3 The balance sheet of Kedarnath Ltd. as on 31-03-2025 is given below. (14)

Equity and Liability	2024-25
(1) Owner's Funds	
(A) Share capital: Equity share capital, each Rs. 10	12,00,000
10% Redeemable Preference share each Rs.100	6,00,000
(B) Reserve and Surplus: General reserve	2,40,000
(2) Non-current liabilities	
(A) Long term borrowings: 10% Debentures	2,00,000
12% Mortgage loan	1,60,000
(B) Long term Provisions: Workers savings accounts	2,00,000
Staff provident fund	1,40,000
(3) Current liabilities	
(A) Trade payable: Creditors	3,00,000
Bills payable	2,00,000
(B) Other current liabilities: Bank over draft	2,60,000

Equity and Liability		2024-25
Assets		35,00,000
(1) Non-current assets		
(A) Fixed Assets		
(1) Tangible assets: Land		12,00,000
Machineries		8,00,000
Vehicles		4,00,000
(2) Intangible assets: Goodwill		3,00,000
(B) Other non-current assets: Preliminary expenses		40,000
(2) Current assets		
(A) Materials: Stock		60,000
(B) Trade receivable: Debtors		4,00,000
Bills receivables		1,00,000
(C) Cash and cash equivalent: Cash and bank balance		2,00,000
		35,00,000

Additional information:

Sr.	Particulars	Rs.
1	Total sales (Cash sales is 20% of credit sales)	13,50,000
2	Cost of goods sold	7,00,000
3	Net profit (After 35% tax)	3,25,000

From the above information calculate the following accounting ratios.

- 1) Debtors ratio (based on 360 days) (2) Operating ratio (3) Rate of return on total capital employed (4) Rate of return on share holders fund (5) Proprietary ratio (6) Debt equity ratio (7) Capital gearing ratio.

OR

Following particulars received from the Badrinath Ltd. as on 31-03-2025.

(14)

	Rs.		Rs.
Equity share capital	8,00,000	12% preference share capital	3,00,000
Retained earning	3,50,000	10% debentures	5,00,000
Current assets	7,80,000	Fixed assets	10,00,000
Preliminary expenses	20,000	Current liability	4,00,000
Net profit (After 35% tax)	3,25,000	Closing stock	2,60,000
Opening stock	2,08,750	Investment	5,50,000

Other information:

1	Adjusted purchase is 75% of sales
2	Creditors are 60% of Current liabilities
3	Stock turnover ratio is 8 times

From the above information calculate the accounting ratio.

- (1) Net profit ratio (2) Operating Ratio (3) Return on capital employed (4) Return on Shareholders' funds (5) Proprietary ratio (6) Creditors Ratio (360 days)

Q.4 Write short notes (Any three)

(12)

1. Scope of management accounting
 2. Limitations of financial statements
 3. Nature of financial statement
 4. Limitations of management accounting
 5. Difference between Fund Flow Statement and Cash Flow Statement
-

RAN-2508000605030001

T.Y.B.Com. (Sem. - V) Examination March - 2026

Business Regulatory Framework - Minor

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

<p>સૂચના : / Instructions</p> <p>(1) ઉપરોક્ત દશવિલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book</p> <p>(2) Figures to right indicate full marks</p> <p>(3) All questions are compulsory</p>	<p>Seat No.:</p> <table border="1"> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Student's Signature</p> </div>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		

Q.1. Answer any Five of following questions in short. 10

1. Define Fraud.
દગા ની વ્યાખ્યા આપો.
2. What is the effect of alteration in contract ?
કરાર ની શરતો માં ફેરફાર ની શું અસર થાય છે?
3. What is a unilateral mistake ?
એકપક્ષીય ભૂલ એટલે શું?
4. What is C.I.F. Contract ?
C.I.F. કરાર શું છે?
5. What is Novation ?
નોવેશન એટલે શું?
6. What are liquidated damages ?
નિયત વળતર એટલે શું?
7. What are trademark ?
ટ્રેડમાર્ક એટલે શું?

Q.2. a. Define contract and explain essentials of a valid contract. 7

કરાર ની વ્યાખ્યા આપી તેના આવશ્યક તત્વો સમજાવો

b. Define coercion and explain seven essentials of valid coercion. 7

બળબરી ની વ્યાખ્યા આપી તેના આવશ્યક તત્વો સમજાવો

OR

a. Explain contract with person disqualified by law. 7

હોદ્દા અગર દરજ્જાના કારણે કરાર કરવા અસમર્થ વ્યક્તિ સમજાવો

b. Explain agreements against public policy 7

જાહેર નીતિ વિરુદ્ધ ની સમજૂતી સમજાવો

- Q.3. a. When is surety discharged from liability? 7
જામીન જામીનગીરીમાંથી ક્યારે મુક્ત થાય છે?
- b. Explain implied conditions under contract of sale. 7
વેચાણ કરાર માં ગર્ભિત શરતો સમજાવો

OR

- a. Explain F.O.B and Ex-ship contracts with duties of seller. 7
F.O.B અને વહાણ બહારના કરાર સમજાવી વેચનારની તે પ્રત્યે ની જવાબદારી સમજાવો
- b. What is Patent? Explain characteristic of patent. 7
પેટન્ટ એટલે શું? પેટન્ટ ની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો

- Q.4. A Write short notes (Any Two) 12
1. Person of unsound mind
અસ્વસ્થ મન ની વ્યક્તિ
 2. Maintenance and Champerty
મેન્ટેનન્સ અને ચેમ્પર્ટી
 3. Discharge of contract by operation of law
કાયદા ના અમલ દ્વારા કરારમાંથી મુક્તિ
 3. Difference between sale and agreement to sell
વેચાણ અને વેચાણ સમજૂતી ના તફાવત

RAN-2508000605040004

T.Y.B.Com. (Sem. V) Examination March - 2026
Indian Banking & Currency Minor

[Total Marks: 50

<p>સૂચના : / Instructions</p> <p>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book</p> <p>(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે. Figures to the right indicate full marks of that question.</p> <p>(3) પ્રશ્ન-૧ ફરજિયાત છે. Question no.1 is compulsory</p>	<p>Seat No.:</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"> <tr> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center;">Student's Signature</p> </div>						

- પ્ર-1.** ટુંકમાં ઉત્તર આપો. (ગમે તે પાંચ) 10
- 1) બેંકની વ્યાખ્યા લખો.
 - 2) જાહેર ક્ષેત્રની બેન્ક એટલે શું?
 - 3) મર્યન્ટ બેંકિંગની વ્યાખ્યા આપો.
 - 4) થાપણ વીમા અને ક્રેડિટ ગેરેંટી યોજનાના હેતુઓ જણાવો.
 - 5) SEBI-સેબીની સ્થાપના શા માટે થઈ હતી?
 - 6) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ એટલે શું?
 - 7) SWP એટલે શું?
- પ્ર-2.** “દેશના આર્થિક વિકાસમાં બેન્કિંગ સંસ્થાઓની ભૂમિકા ખૂબ જ મહત્વની છે” સમજાવો. 14
- અથવા**
- પ્ર-2.** અ) જાહેર ક્ષેત્રની બેંકોના કાર્યો સમજાવો. 07
- બ) જાહેર ક્ષેત્રની બેંકો અને ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકો વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 07
- પ્ર-3.** SEBI- સેબીની સત્તાઓ, વ્યવસ્થાતંત્રીય માળખું અને તેના કાર્યો વિસ્તારથી સમજાવો. 14
- અથવા**
- પ્ર-3.** અ) મ્યુચ્યુઅલ ફંડના કાયદાઓની ચર્ચા કરો. 07
- બ) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ અંગેના SEBI-સેબીના નીતિ નિયમો સમજાવો. 07
- પ્ર-4.** ટુંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) 12
- 1) થાપણ વીમા અને ક્રેડિટ ગેરેંટી યોજનાના કાયદા.
 - 2) ભારતીય બેન્કોના પ્રકાર.
 - 3) જાહેર ક્ષેત્રની બેંકોના પ્રકાર
 - 4) SEBI-સેબીની રોકાણકારો માટેની માર્ગદર્શિકા.
 - 5) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ્સના મુખ્ય પ્રકારો.

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer in brief (Any five) 10**
1. Write the definition of Bank.
 2. What is meant by Public sector banks?
 3. Give definition of Merchant banking.
 4. State the objectives of Deposit Insurance and Credit Guarantee Scheme.
 5. Why was SEBI established?
 6. What is meant by Mutual funds?
 7. What is meant by SWP.
- Q.2. "The role of banking institutions is very important in Economic Development of the Country." Explain. 14**
- OR**
- Q.2. [A] Explain the functions of Public sector banks . 07**
[B] Explain the difference between Public sector banks and Private sector bank. 07
- Q.3. Explain in detail the Power, Organization structure and Functions of SEBI. 14**
- OR**
- Q.3. [A] Discuss the advantages of Mutual funds. 07**
[B] Explain the rules of SEBI for Mutual Funds. 07
- Q.4. Write Short note (Any three) 12**
1. The Advantages of Deposit Insurance and Credit Guarantee Scheme
 2. The types of Indian banks.
 3. Advantages of Public sector banks.
 4. Guidelines of SEBI for Investors.
 5. The main types of mutual funds.

RAN-2508000605040005

B.Com. (NCF-NEP) (Sem.-V) Examination March - 2026

Statistics (Paper - V)

Statistical Inferential Techniques For Decision (Minor)

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---

Student's Signature

- પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) (10)
- (1) સમજાવો: પરિકલ્પના પરીક્ષણમાં પ્રકાર - I ભૂલ અને પ્રકાર - II ભૂલ.
 - (2) સમજાવો: નિરાકરણીય પરિકલ્પના અને વૈકલ્પિક પરિકલ્પના.
 - (3) સમજાવો: સાર્થકતાની કક્ષા.
 - (4) રાષ્ટ્રીય નિદર્શ તપાસ સંગઠનની મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (5) એક પ્રામાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લીધેલો યદ્યચ્છ નિદર્શ 30,15,20,35,40,10,45,50,25 છે. તો સમષ્ટિના વિચરણ માટે 98% વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો.
 - (6) બે પાસાઓ 180 વખત ઉછાળવામાં આવે છે. બંને પાસા પરના અંકોનો 5 સરવાળો, 25 વખત મળે છે અને અંકોનો 10 સરવાળો, 20 વખત મળે છે તો “પાસાઓ અનભિનત છે.” એવી પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરવા માટેનો χ^2 - આગણક શોધો.
 - (7) 10 અવલોકનોવાળા નિદર્શનું પ્રમાણિત વિચલન 9 તથા નિદર્શ મધ્યક 50 હોય તો સમષ્ટિ મધ્યકની 95% ની વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો
- પ્ર.2. (અ) 19 જોડકાના એક યદ્યચ્છ નિદર્શ સહસંબંધાંકની કિંમત 0.6 મળે છે. “સમષ્ટિ સહસંબંધાક 0.7 છે.” (6)
એ પરિકલ્પનાનું 1% ની કક્ષાએ પરીક્ષણ કરો.
- (બ) બે વિદ્યાર્થીઓએ જુદી જુદી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં 50 ગુણમાંથી નીચે પ્રમાણે ગુણ મેળવ્યા છે. તો આ (8)
માહિતી પરથી (1) વિદ્યાર્થી X નાં ગુણનું વિચરણ, વિદ્યાર્થી Y નાં ગુણનાં વિચરણ કરતાં વધુ છે એમ કહી શકાય? (2) વિદ્યાર્થી X નાં ગુણનો મધ્યક વિદ્યાર્થી Y નાં ગુણના મધ્યક કરતાં વધુ છે એમ કહી શકાય?

X	35	42	45	40	25	33	35
Y	35	42	30	25	40	35	

1% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

અથવા

- પ્ર.2. (અ) 2x2 વિસંભાવના કોષ્ટક માટે યેટસ્ નો સુધારો સમજાવો. (7)
નીચેની માહિતી માટે દ્વિપદી વિતરણનું અન્વાયોજન કરો તથા તેની યોગ્યતાનું પરીક્ષણ કરો.
1% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

x	0	1	2	3	4
f	20	27	54	31	18

- (બ) બે સમષ્ટિ વિચરણોની સમાનતાનું પરીક્ષણ સમજાવો. (7)
એક આર્થિક દરખાસ્ત પર લોકમત જણાવા માટે પસંદ કરાયેલ 1130 વ્યક્તિઓની સર્વેક્ષણમાં તેમના વલણ અંગેની માહિતી નીચે પ્રમાણે મળી. તે પરથી જાતિ અને વલણ વચ્ચે સંબંધ છે કે કેમ તેનું પરીક્ષણ કરો. 1% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

જાતિ	તરફેણ	વિરુદ્ધ	અનિશ્ચિત
પુરુષ	370	430	100
સ્ત્રી	130	70	30

- પ્ર.3. (અ) 3 કામદારો વારાફરતી 3 યંત્રો પર કાર્ય કરે છે. આ દરમિયાન દરેક કામદાર વડે ઉત્પાદિત થયેલ વસ્તુઓમાં ખામીવાળી વસ્તુઓની સંખ્યા નીચે મુજબ છે. (7)

યંત્ર	કામદાર		
	X	Y	Z
A	23	25	17
B	22	30	20
C	24	17	19

તો કામદારોના કાર્ય વચ્ચેનો તફાવત તથા યંત્રો વચ્ચેના તફાવતનું દ્વિમાર્ગી વિચરણ પૃથ્થકરણ 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાએ કરો.

- (બ) ANOVA એટલે શું? ANOVA ની ધારણા જણાવો. (7)
39 અને 28 કદનાં બે નિરપેક્ષ નિદર્શોનાં સહસંબંધાંકો અનુક્રમે 0.45 અને 0.65 છે બંને સહસંબંધાંકો વચ્ચેનો તફાવત સાર્થક છે? 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

અથવા

- પ્ર.3. (અ) એક સમાન વિચરણવાળી પ્રામાણ્ય સમષ્ટિમાંથી નીચેના ચાર નિદર્શો લેવામાં આવ્યા છે તો “સમષ્ટિના (6) મધ્યકો એક સમાન છે.” એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ કરો. 1% ની સાર્થકતાની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

નિદર્શ - A	24	39	35	30	27
નિદર્શ - B	31	25	26	21	27
નિદર્શ - C	39	41	33	40	47
નિદર્શ - D	38	32	35	34	31

- (બ) દ્વિમાર્ગી વર્ગીકરણ માટે વિચરણનાં પૃથ્થકરણની રીત સમજાવો. (8)
7 વ્યક્તિઓને એક દવા આપવામાં આવી તેમના લોહીના દબાણમાં થયેલો ફેરફાર 4, 7, 3, -2, 0, 1, 3 નોંધવામાં આવેલ છે” દવાની અસર લોહીના દબાણ પર થયેલ નથી.” એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ 5% ની સાર્થકતાની કક્ષાએ કરો.

પ્ર.4. ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

(12)

- (1) બે લઘુ નિદર્શ મધ્યકો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.
- (2) ભારતીય આંકડાઓના ગુણદોષ વર્ણવો.
- (3) ટૂંકનોંધ લખો-વાણિજ્ય જ્ઞાન અને આંકડા ખાતું
- (4) ખેતી વિષયક આંકડાઓ ભેગા કરવાની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- (5) જ્યારે સમષ્ટિનો સહસંબંધાંક $\rho = 0$ હોય ત્યારે સહસંબંધાંકની સાર્થકતાનું પરીક્ષણ કરો.

ENGLISH VERSION

Q.1. Answer the following questions (Any Five)

(10)

- (1) Explain: Type I error and Type-II error in testing of hypothesis.
- (2) Explain: Null hypothesis and Alternative hypothesis.
- (3) Explain: Level of significance.
- (4) State the limitations of National Sample survey organization.
- (5) A random sample 30,15,20,35,40,10,45,50,25 is taken from the normal population. Then find the 98%. Confidence limits for the population variance.
- (6) Two dice are thrown 160 times. The total score of 5 of the digits on both the dice obtained 25 times and the total score of 10 of the digits on both the dice obtained 20 times. Then obtain the Value of χ^2 - statistic to test the hypothesis that "Both the dice are unbiased".
- (7) The standard deviation of a sample of 10 observations is 9 and sample mean is 50. Then find the value of 95% confidence limits for population mean

Q.2. (a) The value of the coefficient of correlation of a random sample of 19 pairs is 0.6. at 1% level of significance test the hypothesis "the population coefficient of correlation is 0.7." (6)

(b) Two students obtained the following marks out of 50 marks, in different competitive examinations can it be said that (1) the dispersion (Variability) In the marks of student X is more than the of the Student Y? (2) The mean of the marks of student X is more than the mean of the marks of student Y? Use 1% level of significance. (8)

X	35	42	45	40	25	33	35
Y	35	42	30	25	40	35	

OR

Q.2. (a) Explain the Yate's correction for 2×2 contingency table. Fit a binomial distribution for the following data. Also test its goodness of fit. Use 1% level of significance. (7)

x	0	1	2	3	4
f	20	27	54	31	18

(b) Explain the test of equality of two Population variances. (7)
In a Survey of 1130 persons, to know the public opinion about the economic proposal, the following information about their attitude is obtained. Test whether there is any relation between sex and attitude or not? Use 1% level of significance.

Sex	Favour	Oppose	Uncertain
Male	370	430	100
Female	130	70	30

- Q.3. (a) Three workers alternatively work on three machines. During a particular tenure, the number of defective goods, which each worker has produced are given below (7)

Machine	Worker		
	X	Y	Z
A	23	25	17
B	22	30	20
C	24	17	19

then perform a two-way classification of analysis of variance using 5% level of significance for the difference between machines and between the jobs of workers.

- (b) What is ANOVA? State the assumptions of ANOVA. (7)

The correlation coefficients of two independent samples of size 39 and 28 are respectively 0.45 and 0.65, then the difference between two correlation coefficient is significant? Use 5% level of significance.

OR

- Q.3. (a) Four samples given below have been taken from the normal population, with equal variances. Test the hypothesis that "The population means are equal" Use 1% level of significance. (6)

Sample - A	24	39	35	30	27
Sample - B	31	25	26	21	27
Sample - C	39	41	33	40	47
Sample - D	38	32	35	34	31

- (b) Explain the method of two way classification of analysis of variance. (8)
A drug was given to 7 peoples and the changes in their blood pressure were recorded as 4, 7, 3, -2, 0, 1, 3. Test the hypothesis "the drug has no effect on blood pressure." At 5% level of significance.

- Q.4. Answer any Three of the following questions (12)

- (1) Explain testing the significance of difference between two small sample means.
- (2) Describe the merits and demerits of Indian official Statistics.
- (3) Write short note: - Department of commercial intelligence and statistics.
- (4) Describe the various techniques to collect the agricultural statistics.
- (5) Explain the test of significance of Sample coefficient of correlation, when the population coefficient of correlation $\rho = 0$.

Q.2. (A) Answer in about 150 words: (ANY ONE) 05
1) Discuss briefly the nature and conventions of Research Writing.
2) Discuss the format for writing a research paper.

Q.2. (B) Draft the following: (ANY ONE) 05
1) You are a blogger. Write a blog post in around 200 words on "*Preparing for Examination: A stress-free student approach.*"
2) Generate content for a 200-word article **on planning for a trip to any tourist destination of your choice.** End your article with a mention of the services provided by your travel agency.

Q.2 (C) Answer the following question: (ANY ONE) 05
1) Analyze the following newspaper ad. Examine and rate (out of 10 points) the tagline, purpose, target audience, language, and effect of the ad. Give reasons for your choice and your ratings.

2) You are Mr Arvind Shah and you have decided to sell your 2020 Tata Safari car. You are located in Navsari and wish to sell the car to a buyer in Surat. Draft a relevant ad in not more than 60 words.

RAN-2508000605040001

T.Y.B.Com. (NEP) (Sem.-V) Examination March - 2026 Indian Economy - Recent Trends (Minor)

[Total Marks: 50

<p>સૂચના : / Instructions</p> <p>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book</p>	<p>Seat No.:</p> <table border="1"> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>Student's Signature</p> </div>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		

- Q.1. Answer in short (Any five) 10**
- ભારતમાં સહકારી ધિરાણનું માળખું શું છે?
What is the structure of cooperative credit in India?
 - ભારતીય અર્થતંત્રનું ઉદારીકરણ એટલે શું?
What is liberalisation of Indian economy?
 - નીતિ આયોગની સ્થાપના ક્યારે કરવામા આવી? નીતિ આયોગના પ્રથમ વાઈસ ચેરમેન કોણ હતા?
When was NITI Aayog set up? Who was the first vice chairman of NITI Aayog?
 - ભારતમાં ખેડૂતોની દેવાદારીના કારણો જણાવો.
State causes of farmer's indebtedness in India.
 - ભારતમાં સમવાયી નાણાંતંત્ર એટલે શું?
What is federal finance in India?
 - કૃષિ આધારિત ઉદ્યોગની સમસ્યા જણાવો.
State the problems of agro-based industries.
 - નીચા માનવ વિકાસ માટેના ચાર કારણો જણાવો.
Give any four causes of low human development in India
- પ્ર.2. ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રનું મહત્વ અને સ્થાન સમજાવો. 14**
Explain the Importance and Place of Agriculture in India.
અથવા
- પ્ર.2. i. માનવ વિકાસ સૂચકાંકનું મહત્વ. 7**
Significance of Human Development Index.
- ii. વિમુદ્રિકરણ. 7**
Demonetisation.

- પ્ર.૩. ભારતની ૧૯૯૧ ની નવી ઔદ્યોગિક નીતિના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો. 14
Explain the salient features of India's new industrial policy of 1991.
અથવા
- પ્ર.૩. i. ભારતમાં કૃષિ પેદાશોના માર્કેટિંગની ખામીઓ. 7
Defects of the marketing of agricultural produce in India.
ii. નાબાર્ડની સંચાલન વ્યવસ્થા અને કાર્યો 7
Functions and management of NABARD.
- પ્ર.૪. ટૂંકી નોંધ લખો (કોઈપણ બે) 12
Write short notes(Any Two)
- i. જાતિય સશક્તિકરણ આંક.
Gender Empowerment Measure.
- ii. ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રની કાર્યક્ષમ વેચાણ વ્યવસ્થાના લક્ષણો જણાવો
Explain the features of an efficient agriculture marketing system in India.
- iii. નીતિ આયોગનું સંગઠનાત્મક માળખું.
Organisational framework of Niti Aayog.
- iv. ૧૫ મુ નાણાપંચ.
15th Finance Commission.